Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği - 01.04.2020

T.C. - Ticaret Bakanlığı - Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği - 01.04.2020 Tarihli 31086 Sayılı Resmi Gazete - AB Mevzuat

01.04.2020 Tarihli 31086 Sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

TİCARET BAKANLIĞI PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Ticaret Bakanlığının sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetiminin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ticaret Bakanlığının sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları, alınacak önlemleri ve üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 441

inci ve 452 nci maddelerine ve 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

b) Bölge müdürlüğü: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünü,

c) Denetmen: Ticaret Denetmeni ve Ticaret Denetmen Yardımcısını,

ç) Duyusal inceleme: Ürünün herhangi bir test ve/veya muayene işlemine tabi tutulmasından önce, denetmenin duyularını veya basit ve yaygın olarak kullanımda olan ölçme araçlarını kullanarak yapılan incelemeyi,

d) Düzeltici faaliyet: Bir ürünün ilgili teknik düzenlemeye aykırılığının veya güvensizliğinin verilen süre içinde üretici tarafından giderilmesi faaliyetini,

e) Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,

f) Güvensiz ürün: Duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve çevre bakımından güvenli olmadığı tespit edilen ürünü,

g) Kanun: 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunu,

ğ) Numune alma etiketi: Test ve/veya muayene için alınan numunelere iliştirilen veya yapıştırılan numuneye ait bilgileri, tarafların isim, unvan ve imzalarını taşıyan belgeyi,

h) Şahit numune: Test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşuna gönderilmek üzere alınan numunenin zayi olması veya test sonuçlarına yönelik herhangi bir itiraz olması durumunda başvurulmak üzere alınan numuneyi,

ı) Şube müdürlüğü: Ticaret Denetmenleri Şube Müdürlüğünü,

i) Tutanak: Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Tutanağını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup olmadığı; Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilen bir Avrupa standardına karşılık gelen ulusal standartlar veya mevcut olması halinde Avrupa Birliği teknik özellikleri; bunların olmaması halinde ise Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilen diğer ulusal standartlar veya ilgili sektördeki sağlık ve güvenlik konularına ilişkin iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.

(2) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlere ilişkin piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini, denetmenler aracılığıyla yürütür, denetim sonuçlarına göre gerekli önlemleri alır ve idari yaptırım uygular. Bakanlık, alınacak önlem ve uygulanacak yaptırımlar konusunda orantılılık ilkesine uygun olarak hareket eder; alınacak tedbirlerin, önlenmesi amaçlanan tehlikenin boyutu, niteliği ve gerçekleşme olasılığı ile orantılı olmasını sağlar.

(3) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlerin piyasa gözetimi ve denetimini, yıllık denetim planının yanı sıra re’sen veya ihbar/şikayet üzerine yapar.

(4) Ürünün teknik düzenlemeye aykırılığı veya güvensizliği konusunda yapılan her türlü ihbar, şikayet, ürün sebebiyle meydana gelen kazalar ve ürün hakkında elde edilen diğer bilgiler piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinde kullanılır.

(5) Satış veya kiralama amacıyla yazılı basın, radyo, televizyon, internet ve benzeri iletişim araçlarında reklam ve ilanları yer alan ürünler de piyasaya arz edilmiş kabul edilir.

(6) Denetim, ürünlerin bedelli veya bedelsiz olarak piyasaya arz edildiği, satıldığı ve dağıtıldığı her yerde, depo, iş yeri, nakil araçları ve gerektiğinde üretim tesislerinde, işlendikleri, ambalajlandıkları, montaj veya dolum yapıldıkları yerlerde yapılır.

(7) Denetim sonucunda ortaya çıkan aykırılıklarda sorumluluk, dağıtıcının teknik düzenlemelerde yer alan yükümlülükleri saklı kalmak üzere, üreticiye aittir. Dağıtıcının iş yerinde yapılan denetimde, üreticinin veya tedarikçinin unvanı ve adresi tespit edilir.

(8) Üreticinin Türkiye dışında olması halinde yetkili temsilci ve/veya ithalatçı muhatap alınır ve bunlar da üretici ile aynı sorumluluğu taşır.

(9) Genel Müdürlük, denetimlerin koordinasyonunu ve etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Genel Müdürlük bu doğrultuda gerekli önlemleri almak ve uygulamaları koordine etmekle görevlidir. Genel Müdürlük, numune alımı da dahil olmak üzere il veya bölge bazında denetime tabi olacak ürün, risk, firma ve benzeri verileri içeren sektörel denetim programları hazırlar, uygular ve bu programları periyodik olarak günceller.

(10) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sırasında üreticiler ve dağıtıcılar tarafından yetkili kuruluşlara, 16/12/2011 tarihli ve 2011/2621 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği çerçevesinde akredite edilmiş bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış uygunluğu gösteren belgeler ile test raporlarının sunulması halinde, Bakanlık bu belge ve raporları dikkate alır. Türkiye'de veya karşılıklılık ilkesi saklı kalmak kaydıyla, Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşunca verilmiş belgeler ve test raporları, kuruluşun yeterliliğine ilişkin gerekçelerle reddedilemez.

Denetimlerin yapılması

MADDE 6 – (1) Teknik düzenleme hükümleri saklı kalmak kaydıyla, piyasa gözetimi ve denetimi aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır:

a) Denetimler, Genel Müdürlük tarafından ürünlere ve bu ürünlerin muhtemel kullanıcılarına ilişkin yapılan risk analizi sonucunda belirlenen yıllık denetim planı uyarınca yürütülür.

b) Re’sen veya ihbar/şikayet üzerine yapılacak denetimlerde, şikayete konu ürün hakkında daha önce denetim yapılıp yapılmadığı veya teste gönderilip gönderilmediği gibi hususların ön incelemesi tamamlandıktan sonra denetimlere başlanır.

(2) Denetimlerin iki denetmen tarafından yürütülmesi esastır. İhtiyaç halinde denetime, daha fazla sayıda denetmen katılabilir.

Denetimin şekli

MADDE 7 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi, durumun gereklerine göre, aşağıdaki hususlardan bir veya birkaçını kapsayacak şekilde yapılır:

a) Teknik düzenlemenin öngördüğü işaretler ve/veya belgeler üzerinden inceleme,

b) İlgili teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, 5 inci maddenin birinci fıkrası çerçevesinde yapılan inceleme,

c) Duyusal inceleme,

ç) Test ve/veya muayene.

(2) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sırasında ürünün uygunluk değerlendirme işlemlerinde yer almayan test, muayene veya belgelendirme kuruluşlarının imkanlarından da yararlanılabilir. Uygunluk değerlendirmesini yapan kuruluş haricinde ürünün test ve/veya muayenesini yapacak kuruluş yoksa denetmenin gözetimi ve denetiminde, bu kuruluşta veya üreticinin laboratuvarında yahut bir başka üreticinin laboratuvarında ürünün test ve/veya muayenesi yaptırılır. Ancak, test ve/veya muayene sonucuna göre karar verme yetkisi bölge müdürlüğüne aittir.

Tutanak ve kayıt işlemleri

MADDE 8 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında düzenlenecek tutanağın şekil ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Şube müdürlüğü, denetim faaliyetlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgelerin piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin verilerinin saklandığı elektronik ortama aktarılmasını sağlar.

(3) Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında kullanılan tutanaklar, elektronik ortamda hazırlanıp elektronik imza ile imzalanabilir.

Numune alma

MADDE 9 – (1) Denetmen, gerekli gördüğü takdirde, her türlü test ve/veya muayeneyi yaptırmak üzere denetlenen ürünlerden numune alır. Ürünün yapısına ve özelliğine göre, test ve/veya muayenelerin gerektirdiği ölçüyü aşmamak üzere, numune alınması fiilen mümkün olmayan haller hariç, üretici veya dağıtıcıdan bedeli ödenmeden biri şahit numune olmak üzere en fazla üç takım numune alınır.

(2) Numune alınması halinde, denetim esnasında tutanağın ilgili bölümü doldurulur. Numuneler özelliklerine göre mühürleri bozulmadan açılamayacak şekilde, denetmen tarafından üretici veya dağıtıcı ile birlikte hazırlanır ve üzerlerine tarafların isim, unvan ve imzaları ile numuneye ilişkin bilgileri taşıyan numune alma etiketi konulur.

(3) Alınan numunelerin bir takımı ile tutanağın bir nüshası üreticiye veya dağıtıcıya teslim edilir. Şahit numune şube müdürlüğünce muhafaza edilir. Alınan numunelerin başka yere taşınması veya korunması güç yahut sakıncalı ise durum tutanağa yazılarak numuneler saklanmak üzere yediemin sıfatıyla üretici veya dağıtıcıya bırakılır. Test ve/veya muayene yapılması için alınan numunenin bir takımı ile tutanağın bir nüshası, Genel Müdürlükçe belirlenen test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşuna gönderilir. Test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşu tetkikleri en kısa zamanda yapar, sonucunu bir raporla tespit eder ve bu raporu birer nüsha halinde Genel Müdürlüğe ve bölge müdürlüğüne sunar. Bu raporlar ayrıca elektronik posta ile Genel Müdürlüğe ve bölge müdürlüğüne iletilir.

(4) Numune almanın mümkün olmadığı ya da taşınamayan ürünler için test ve/veya muayene işlemleri, denetmenin gözetiminde, ürünün bulunduğu yerde, üretici veya dağıtıcının katılımı ile Genel Müdürlükçe belirlenen test, muayene veya belgelendirme kuruluşuna yaptırılır. Üretici veya dağıtıcının bulunmaması, test ve/veya muayene işlemlerinin gerçekleştirilmesine engel teşkil etmez.

(5) Ürünlerin, uzaktan iletişim araçları kullanılarak piyasaya arz edildiği sistemlerde yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sırasında da numune alınabilir. Ancak bu durumda,

numunenin denetmen tarafından alınması, tutanağın karşı tarafla birlikte hazırlanıp imzalanması, numunenin numune torbasına konularak mühürlenmesi ve üzerine numune alma etiketi konulması şartları aranmaz.

Test ve/veya muayene sonucunda yapılacak işlemler

MADDE 10 – (1) Test, muayene ve taşıma masrafları Genel Müdürlüğe aittir.

(2) Test ve/veya muayene sonucunda, numunenin uygun çıkması halinde;

a) Numunenin niteliğini kaybetmemesi durumunda, şube müdürlüğü üretici veya dağıtıcıya bildirimin yapıldığı tarihten itibaren numunelerin geri alınması veya aldırılması için otuz gün süre verir. Bu süre içinde alınmayan numuneler, Defterdarlıklara intikal ettirilir. Bu durumda üretici veya dağıtıcı numune bedelini talep edemez.

b) Numunenin niteliğini kaybetmesi durumunda, bu husus şube müdürlüğünce üretici veya dağıtıcıya bildirilir. Numune bedeli, Genel Müdürlük tarafından numunenin alındığı firmaya ödenir. Şahit numuneyle ilgili (a) bendindeki usule göre işlem yapılır.

(3) Test ve/veya muayene sonucunda numunenin güvensiz çıkması durumunda;

a) Testi yaptırılan numune, niteliğine göre uygun koşullarda ve uygun bir süreyle test kuruluşunda muhafaza edilir ve numunelerin teslim alınması için üreticiye veya dağıtıcıya bildirimde bulunulur. Bildirimi takiben otuz gün içinde üretici tarafından alınmayan numuneler, şube müdürlüğü tarafından Numune Bertaraf Tutanağı düzenlenerek bertaraf edilir veya ettirilir. Üreticinin teslim aldığı güvensiz numuneler, ilgili mevzuata uygun ve güvenli hale getirilmeden piyasaya arz edilemez.

b) Güvensizlik nedeniyle uygulanacak idari yaptırım kararının kesinleşmesinden sonra şahit numuneye, (a) bendindeki usule göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Aykırılık Halinde Alınacak Önlemler ve Uygulanacak Yaptırımlar

Teknik düzenlemeye aykırılık

MADDE 11 – (1) İlgili teknik düzenlemeye uygun olmadığı tespit edilen piyasadaki ürünler için,

a) İnsan sağlığına, can ve mal güvenliğine, hayvan, bitki yaşamına ve sağlığına ve çevreye bir tehdit oluşturmaması koşuluyla düzeltilebilir teknik düzenlemeye aykırılıkların giderilmesi amacıyla, düzeltici faaliyet planını on beş gün içinde sunması için üreticiye bildirim yapılır. Bu süre içinde başvuru yapmayan üreticinin düzeltme faaliyetinde bulunmayacağı kabul edilir.

b) (a) bendi uyarınca, ürünün teknik düzenlemeye aykırılığını gidermek için düzeltici faaliyet planı sunmayan veya düzeltici faaliyet planı sunan ancak verilen süre sonunda uygunsuzluğu gidermeyen üreticiye bölge müdürlüğünce Kanunda belirtilen idari para cezası uygulanır.

c) Üretici tarafından sunulan düzeltici faaliyet planı, gerektiğinde değişiklik yapılarak bölge müdürlüğü tarafından onaylanır ve üreticiye tebliğ edildiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere teknik düzenlemeye aykırılığın niteliği, ürünün özelliği ve piyasadaki yaygınlığı değerlendirilerek altı ayı geçmemek üzere düzeltme süresi verilir.

ç) Denetim sonucunda teknik düzenlemeye aykırılığın giderilmesi için süre verilmiş olan bir ürüne aynı aykırılık için tekrar süre verilmez. Ancak verilen süre sonunda aykırılığın mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle giderilemediğinin kanıtlanması halinde altı ayı geçmemek üzere ek süre verilir.

d) Teknik düzenlemeye aykırılık nedeniyle verilen sürelerin takibi ile düzeltme faaliyetinin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü şube müdürlüğü tarafından yapılır. Düzeltme işlemleri sonucunda teknik düzenlemeye uygun hale getirildiği kanıtlanan ürünler tekrar piyasaya arz edilebilir.

(2) Uygunluk işaretinin veya uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunda verilen belgelerin gerçeği yansıtmadığının, tahrif veya taklit edildiğinin tespit edilmesi halinde Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Suçtan dolayı yaptırım uygulanmayan hallerde, dava zaman aşımı süresi içinde kalmak şartıyla Kanunda öngörülen idari para cezası uygulanır.

(3) Uygunluk işaretinin ve belgelerinin ilgili teknik düzenlemenin öngördüğü ebat, görünürlük, silinmezlik, iliştirilecek yer ve benzeri özellikler bakımından uygun olmadığının tespit edilmesi halinde, birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Güvensizlik

MADDE 12 – (1) Teknik düzenlemesine uygun olmayan ve güvensizlik şüphesine yol açan ürünler ile ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olmakla birlikte duyusal inceleme sonucunda güvensizlik şüphesi uyandıran ürünler için tutanağın ilgili bölümü doldurulur ve test ve/veya muayeneye başvurulur.

(2) İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi güvensizlik belirtisi taşıyan ürünler için tutanağın ilgili bölümü doldurulur ve bu ürünlerin piyasaya arzı geçici olarak durdurulur. Piyasaya arzın geçici durdurulması kararı, denetmenin önerisi üzerine şube müdürlüğünce verilir. Kontrol sonucunda güvenli olduğu anlaşılan ürünler hakkındaki geçici durdurma kararı kendiliğinden kalkar. Güvenli olmayan ürünler hakkında alınan piyasaya arzın geçici durdurulması kararı idari yaptırım kararı alınıncaya kadar geçerlidir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen işlemler sonucunda, duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla güvenli olmadığı tespit edilen ürünler için Risk Değerlendirme Komisyonu kararlarına uygun olacak şekilde bölge müdürlüğü tarafından;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanması,

b) Piyasada bulunan ürünlerin toplatılması,

c) Ürünün üretici tarafından güvenli hale getirilemediği ya da güvenli hale getirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda bertaraf edilmesi,

kararlarından uygun olanlar orantılılık ilkesi gözetilerek verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen işlemler sonucunda duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla güvenli olmadığı tespit edilen ürünler için üretici hakkında bölge müdürlüğünce Kanunda belirtilen idari para cezası uygulanır.

(5) Güvensiz olduğu tespit edilen ürünler ile ilgili savunma alınabilmesi için üretici ve/veya dağıtıcıya tebligat yapılır. Üretici ve/veya dağıtıcıya, savunma hakkını kullanabilmesi için tebligatın kendisine ulaşmasından itibaren on günlük süre tanınır.

(6) İnsan sağlığı ve güvenliğinin veya mevzuatla korunan diğer bir kamu yararının tehlikede olduğu acil hallerde bu sürenin dolması beklenmeyebilir. Tebligat yapılmadan bir karar alınması

halinde, üretici ve/veya dağıtıcıya savunma hakkını kullanabilmesi için sonradan süre tanınabilir.

(7) Üretici, güvenli olmadığı tespit edilen ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmediğini veya ürünün güvenli olmaması halinin ilgili teknik düzenlemeye uygunluktan kaynaklandığını ispatladığı takdirde sorumluluktan kurtulur.

(8) Üçüncü fıkrada alınması öngörülen ya da alınan önlemler, üretici ve/veya dağıtıcının yapacağı savunma ve sağlayacağı bilgi ve belgeler dikkate alınarak değerlendirilir. Yaptırım uygulanmasına ilişkin bölge müdürlüğünce hazırlanan tebligatta bu kararın dayandığı gerekçeler ile karara karşı başvurulabilecek yasal yollar gösterilmek zorundadır.

(9) Hakkında üçüncü fıkrada düzenlenen önlemler uygulanan üretici, ürünün güvenli hale getirilmesi mümkün ise bunu ispat eden belgeler ve hazırladığı düzeltici faaliyet planı ile birlikte, kararın kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde bölge müdürlüğüne başvurur. Bu süre içinde başvurmaması halinde, düzeltme faaliyetinde bulunmayacağı kabul edilir. Bölge müdürlüğü, üretici tarafından sunulan düzeltici faaliyet planında gerektiğinde değişiklik yaparak onaylar. Bölge müdürlüğünce, güvensizliğin niteliği, ürünün özelliği ve piyasadaki yaygınlığı değerlendirilerek üreticiye altı ayı geçmemek üzere düzeltme süresi verilir. Düzeltme süresi, faaliyet planının onayına ilişkin yazının üreticiye tebliğinden itibaren başlar.

(10) Güvensizliğin giderilmesi için süre verilmiş olan bir ürüne aynı aykırılık için tekrar süre verilmez. Ancak verilen süre sonunda aykırılığın mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle giderilemediğinin kanıtlanması halinde altı ayı geçmemek üzere ek süre verilebilir.

(11) Düzeltme süresi sonunda yapılan işlemler şube müdürlüğü tarafından değerlendirilir. Şube müdürlüğü, gerekli görülmesi halinde, düzeltmeye tabi tutulan ürünün tarafsız bir test ve/veya muayene kuruluşu tarafından test ve/veya muayenesini isteyebilir. Düzeltme işlemleri sonucunda güvenli olduğu kanıtlanan ürünler tekrar piyasaya arz edilebilir.

(12) Güvenli hale getirilemeyen veya güvenli hale getirilmesi imkansız olan ürünler, üreticinin belirleyeceği yerde ve yöntemle denetmen gözetiminde bertaraf edilir. Şube müdürlüğünce, bertaraf edilen ürün miktarını, ürünün ne şekilde bertaraf edildiğini, bertaraf yerini, tarihini ve tarafların ad ve soyadlarını içeren Ürün Bertaraf Tutanağı düzenlenir.

(13) Bu madde, teknik düzenlemesi bulunmayan ve güvenli olmadığı tespit edilen ürünlere de uygulanır.

Güvensizliğin değerlendirilmesi

MADDE 13 – (1) Bakanlık, güvensiz ürünlerin taşıdığı riskin derecesini belirlemek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Risk Değerlendirme Komisyonu oluşturur. Komisyonun oluşumu ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Genel Müdürlükçe ürünlere ilişkin yapılacak risk değerlendirmesi, Avrupa Komisyonu Topluluk Hızlı Bilgi Sistemi rehber dokümanı referans alınmak suretiyle; ürünün tanımı, niteliği, neden olabileceği tehlikeler, ürünün hedeflediği tüketiciler, yaralanmanın şiddeti, yaralanmanın gerçekleşme ihtimali gibi etkenler göz önünde bulundurularak yapılır.

(3) Bölge müdürlüğü, Risk Değerlendirme Komisyonunca yapılacak risk değerlendirmesi neticesinde güvensizliğe konu üründeki riskin derecesine göre gerekli önlemleri almaya karar verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bölge Müdürlüğü ve Şube Müdürlüğünün Görev, Yetki ve Yükümlülükleri

Bölge müdürlüğünün görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Bölge müdürlüğünün piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin görev, yetki ve yükümlülükleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev ve sorumluluk alanında bulunan ürünlerin piyasaya arzı veya dağıtımı aşamalarında yahut ürün piyasada iken güvenli olup olmadığını denetlemek ve gerçekleştirilen denetimlere ilişkin her türlü veriyi aylık olarak Genel Müdürlüğe iletmek.

b) Denetimler sonucunda teknik düzenlemeye aykırı olduğu veya güvenli olmadığı anlaşılan ürünlerin üreticileri hakkında Kanunda belirtilen idari yaptırımları uygulamak ve sonucundan Genel Müdürlüğe bilgi vermek.

c) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini tarafsız, bağımsız ve şeffaf bir şekilde yürütmek.

ç) Denetim yapılan bölgelerde elde edilen ürün veya sektör bazlı firma verilerinin Genel Müdürlüğe iletilmesini ve bu verilerin periyodik olarak güncellenmesini sağlamak.

d) Gerekli görülen durumlarda piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesini teminen ihtiyaçlarını, sorunlarını ve çözüm önerilerini Genel Müdürlüğe iletmek.

Şube müdürlüğünün görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Şube müdürlüğünün piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin görev, yetki ve yükümlülükleri şunlardır:

a) Denetimleri, Genel Müdürlük tarafından iletilen yıllık denetim planı ve benzeri dokümanlar ile şube müdürlüğüne ulaşan şikayetler doğrultusunda gerçekleştirmek.

b) Gerekli görülen durumlarda piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesini teminen ihtiyaçlarını, sorunlarını ve çözüm önerilerini bölge müdürlüğüne iletmek.

c) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerini tarafsız, bağımsız ve şeffaf bir şekilde yürütmek.

ç) Denetim yapılan bölgelerde elde edilen ürün veya sektör bazlı firma verilerinin bölge müdürlüğüne iletilmesini ve bu verilerin periyodik olarak güncellenmesini sağlamak.

d) Tüketicilere bilgi vermek ve ilgililerin şikayetlerini ulaştırabilmeleri amacıyla yardım masaları kurmak.

e) Teknik düzenlemeye aykırılık nedeniyle verilen sürelerin takibi ile düzeltme faaliyetinin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek.

f) Ürünün güvenli olmadığına dair kesin belirti bulunması halinde piyasaya arzın geçici durdurulması kararı almak.

g) Güvenli olmayan ürünlere ilişkin piyasaya arz yasağı, toplatma ve bertaraf kararlarının yerine getirilip getirilmediğini üretici nezdinde ve piyasada izlemek, kontrol etmek ve sonucundan bölge müdürlüğüne bilgi vermek.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üreticinin ve Dağıtıcının Yükümlülükleri

Üreticinin yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Üreticinin yükümlülükleri şunlardır:

a) Denetmenin talep etmesi halinde tüm bilgi ve belgeleri denetmene sunmak, üretim yerlerinin ve depolarının adreslerini vermek ve bu yerlerde gerekli tespitleri yapmasını sağlamak.

b) Denetim görevinin gereği gibi yürütülmesi için denetmene görevi süresince uygun bir çalışma yeri sağlamak; uygun yer bulunamadığında veya denetime uygun koşullar oluşturulmadığında, denetmenin isteği üzerine ürüne ait tüm dosya ve belgeleri denetmenin çalışma yerine getirerek kendisine teslim etmek.

c) İlgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süreyle, bu sürenin belirtilmemesi halinde on yıl boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde denetmene ibraz etmek.

ç) Piyasaya arzın geçici veya sürekli yasaklanması, piyasada bulunan ürünlerin toplatılması, ürünlerin kısmen veya tamamen bertaraf edilmesi kararı verilmesi durumunda, stoklarında ve piyasada bulunan ürünlerin markası, modeli, seri veya parti numarası, sayısı ve dağıtıldığı yerlere dair bilgi ve belgeleri vermek.

d) Piyasaya arzın geçici olarak durdurulması halinde tüm satış ve dağıtım noktalarını bilgilendirmek ve sonucundan şube müdürlüğüne bilgi vermek.

e) Kendi faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere; ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sağlamak, özelliklerini belirtecek şekilde ürünü işaretlemek; gerektiğinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden numuneler alarak test etmek, şikâyetleri soruşturmak ve yapılan denetim sonuçlarından dağıtıcıları haberdar etmek, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dâhil olmak üzere gerekli önlemleri almak.

f) Güvensiz olduğu tespit edilen ve hakkında idari yaptırım uygulanan ürünlere ilişkin 12 nci maddede belirtilen yükümlülükleri, tebliğ tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yerine getirmek ve yerine getirildiğini belgelemek.

g) Test ve/veya muayene sonucunda güvensiz olduğu anlaşılan numunelere ilişkin Genel Müdürlük bütçesinden ödenen test ve/veya muayene giderleri ile taşıma masraflarını karşılamak.

ğ) Güvensiz olduğu tespit edilen numunenin, üretici dışındaki bir firmadan alınması ve söz konusu firmanın tutanak ile birlikte başvurması durumunda, numune bedelini söz konusu firmaya ödemek.

(2) Üreticilerin güvensiz ürünlere ilişkin ilan, toplatma ve bertaraf gibi yasal yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, bu yükümlülükler Genel Müdürlük tarafından yerine getirilir. Bu kapsamda Genel Müdürlükçe yapılacak masraflar, üretici tarafından karşılanır. Bu masraflar hakkında, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Güvensiz ürünlere ilişkin ilan

MADDE 17 – (1) Güvensiz ürünlere ilişkin alınan önlemler ve ürünün içerdiği riskler hakkındaki bilgiler etkili olacak şekilde duyurulur. Üretici tarafından yapılan duyuru veya duyuru şekli uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse;

a) Üretici; güvensiz ürünlere ilişkin hazırlanacak ilan metninin, ulusal düzeyde yayın yapan iki televizyon kanalında 07.00 - 22.00 saatleri arasında 30 saniyeden az olmamak üzere yazılı ve sesli şekilde bir gün yayınlanmasını ve ulusal düzeyde dağıtımı yapılan iki gazetede sayfanın en az dörtte biri büyüklüğünde Basın İlan Kurumu aracılığıyla bir gün ilan edilmesini, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on gün içinde sağlar.

b) Risk altındaki kişilerin belirli bir yerleşim yerinde toplanması ve yerel yayın yapan gazete ile televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla yapılır. Risk altındaki kişilerin tamamına ulaşılabildiği durumlarda ise bu kişiler doğrudan bilgilendirilir.

c) Bölge müdürlüğü, güvensiz ürünlere ilişkin hazırlanacak veya yapılacak ilanlarda güvensiz üründe tespit edilen riskin derecesine göre ilanın şekli, zamanı, süresi ve ilanın yapılacağı televizyon ve gazetelere ilişkin ek hususlar belirleyebilir.

ç) Üretici, güvensiz ürünlere ilişkin aldığı önlemler ve yaptığı duyurulara dair bilgi ve belgeleri bölge müdürlüğüne sunar. Ayrıca Genel Müdürlük, risk altındaki tüketicilere duyurulması amacıyla güvensiz ürünlere ilişkin bilgileri uygun görülen mecralarda yayınlar.

(2) Güvensiz ürünlere ilişkin ilanlar açık ve net olmak zorundadır. İlanla ilgisiz veya ilanın amacını ortadan kaldıran ifadelere yer verilemez.

(3) Güvensiz ürünlere ilişkin ilanlarda aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunludur:

a) Üreticinin adı, unvanı ve adresi.

b) Ürünün adı, markası, modeli, cinsi, fotoğrafı, seri ya da lot numarası veya ürünü net şekilde tanıtan bilgi.

c) Ürünün geri çağrılma nedeni, güvensiz olduğu ve alınan önlemler hakkında bilgi.

ç) Ürünün iade edileceği yerler veya üründeki sorunun giderilmesini teminen gönderilebileceği adresler hakkında bilgi.

d) Ürünün taşıdığı risk, riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler hakkında bilgi.

(4) Bölge müdürlüğü, duyurunun bu maddede yer alan esaslara uygun ve risk altındaki kişilerin haberdar edilmesini sağlayacak şekilde yayınlanıp yayınlanmadığını denetler ve eksiklik tespit edilmesi halinde duyurunun tekrarını sağlar.

Dağıtıcının yükümlülükleri

MADDE 18 – (1) Dağıtıcı, sahip olduğu bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya arz edemez. Dağıtıcı, faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir.

(2) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sonucunda aykırılıkları belirlenen ürünlere ilişkin olarak üreticinin tespit edilemediği durumlarda, üreticinin veya ürünü tedarik ettiği kişinin kimliğini talep edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde bildirmeyen dağıtıcı, üretici olarak kabul edilir.

(3) Dağıtıcılar, teknik düzenlemelerle kendilerine getirilen yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır.

Gönüllü geri çağırma

MADDE 19 – (1) Üreticiler, güvensiz ürünlerinin piyasada yer aldığını kendilerinin tespit etmesi halinde, bu ürünleri gönüllü geri çağırabilir ve gerekli tedbirleri alır. Ancak, üretici piyasada gerçekleştirdiği her türlü geri çağırma ve aldığı tedbirlere ilişkin tüm bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe iletmekle yükümlüdür. Üreticiler gönüllü geri çağırmalarda risk altındaki kişilerin bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, gerekli bilgileri elektronik ortamda yayımlanmak üzere Genel Müdürlüğe bildirir. Ayrıca, bu bilgiler üreticinin internet sitesinde de yayımlanır.

Ürünlerin izlenebilirliği

MADDE 20 – (1) Üreticiler, ürünlerin üzerinde seri, model, parti numarası veya başka bir şekilde ürünlerinin tespit edilmesini sağlayacak bilgilere yer vermek zorundadır.

(2) Üreticiler, toplatma, imha veya düzeltici faaliyetin uygulanması gerektiğinde parti, seri, lot bazında kayıt oluşturmak ve istenildiğinde bu kayıtları Bakanlığa sunmak zorundadır.

(3) Üreticiler gerekli bilgileri, ürünün büyüklüğünün veya doğasının buna izin vermediği durumlarda ürünün ambalajında veya yanında verilen bir belge ile sağlamak zorundadır.

(4) Üreticiler, ürünlerin izlenebilirliğini sağlamak için gerekli önlemleri almak zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgilerin gizliliği

MADDE 21 – (1) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyeti sırasında Genel Müdürlük, bölge müdürlüğü veya şube müdürlüğünce yapılan yazışmalar, ihbar ve şikâyetler ile denetimlerde temin edilen ve ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin bilgiler gizli tutulur. Ancak, mevzuatın ve insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde yapılan duyurular bu kapsamda sayılmaz.

Tebligat

MADDE 22 – (1) İdari para cezası ve/veya idari tedbirleri içeren idari yaptırım kararlarının tebliğinde, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23 – (1) 12/6/2014 tarihli ve 29028 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta söz konusu Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Bu yazı GümrükApp'ten alınmıştır.